ด่วนมาก

ที่ ปน ๐๐๒๓.๔/๒๓๙๓๗

ศาลากลางจังหวัดปัตตานี
ถนนเดชา ปน ๙๔๐๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ข้อหารือการจัดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารตามมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี นายกเทศมนตรีเมืองปัตตานี และนายกเทศมนตรีเมืองตะลุบัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๓๕๕๖ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดปัตตานีได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมาย เรื่อง ข้อหารือการจัดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารตามมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ที่กำหนดให้กรมการขนส่งทางบกโดยอนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางจัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร และในเขตท้องที่จังหวัดอื่น ซึ่งปัจจุบันสถานีขนส่งผู้โดยสารที่กรมการขนส่งทางบกจัดให้มีขึ้นแล้ว จะต้องถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ จึงมีปัญหาข้อกฎหมายว่า กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะดำเนินการก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารโดยใช้งบประมาณของตนเอง โดยขอให้กรมการขนส่งทางบกพิจารณาความเหมาะสมของการจัดให้มีสถานีขนส่งดังกล่าว และนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางอนุมัติกำหนดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารบนที่ดินของท้องถิ่นเอง และเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จจึงออกประกาศเป็นสถานีขนส่งผู้โดยสารโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตนเองต่อไป จะถือเป็นการจัดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาข้อหารือของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๘๑/๒๕๖๓ โดยสรุป ดังนี้

๑. กรมการขนส่งทางบกจะพิจารณากำหนดให้สถานีขนส่งผู้โดยสารที่สร้างขึ้นโดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานีขนส่งประเภทจัดให้มีตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ได้หรือไม่ และกรณีที่ไม่เป็นสถานีขนส่งประเภทจัดให้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานีขนส่ง ตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เห็นว่า ตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้กรมการขนส่งทางบกโดยอนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางจัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครและในเขตท้องที่จังหวัดอื่น โดยจะดำเนินการเอง หรือมอบหมายให้รัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ กรณีนี้ย่อมมีความหมายว่ากรมการขนส่งทางบกไม่จำเป็นต้องดำเนินการเองเท่านั้น แต่มีความหมายถึงการดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้มีสถานีขนส่งขึ้น รวมถึงจะมอบหมายให้รัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ เมื่อคณะกรรมการการกระจาย

/อำนาจให้แก่...

อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้กรมการขนส่งทางบกต้องถ่ายโอนภารกิจด้านการบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) กรมการขนส่งทางบกจึงต้องมอบหมายการดำเนินการเพื่อจัดให้มีสถานีขนส่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อประกอบกับข้อเท็จจริงปรากฏว่าในการก่อสร้างสถานีขนส่งของเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา นั้น มีการหารือและประสานงานกับกรมการขนส่งทางบกมาโดยตลอด และกรมการขนส่งทางบกได้เห็นชอบกับแผนผังการก่อสร้างสถานีขนส่งดังกล่าวด้วยแล้ว โดยพฤตินัย จึงถือได้ว่ากรมการขนส่งทางบกได้ดำเนินการจัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นแล้ว ส่วนการดำเนินการขออนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางหรือดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ย่อมเป็นหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกที่จะต้องดำเนินการต่อไป เมื่อได้พิจารณาประเด็นการจัดให้มีสถานีขนส่ง ตามมาตรา ๑๓๕ วรรคหนึ่ง แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นการขออนุญาตจัดตั้งสถานีขนส่ง ตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม อีกต่อไป

๒. ภารกิจด้านการดำเนินการสถานีขนส่งผู้โดยสาร ซึ่งเป็นภารกิจที่จะต้องถ่ายโอนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ กรมการขนส่งทางบกยังมีหน้าที่จัดให้มีสถานีขนส่ง ตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เห็นว่า แม้จะมีการกำหนดให้กรมการขนส่งทางบกต้องถ่ายโอนภารกิจด้านการบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ภารกิจของกรมการขนส่งทางบกในการจัดให้มีสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง ก็ยังคงมีอยู่ แต่การดำเนินการของกรมการขนส่งทางบกต้องสอดคล้องกับการกระจายอำนาจดังกล่าว ดังนั้น วิธีการที่กรมการขนส่งทางบกจะจัดให้มีสถานีขนส่งจึงเหลือเพียงวิธีการมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องมีสถานีขนส่งในท้องถิ่นใด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการได้ภายในเวลาอันสมควร กรมการขนส่งทางบกก็ยังคงมีหน้าที่ต้องจัดให้มีสถานีขนส่งในท้องถิ่นนั้นเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ประชาชนตามหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบก ตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตรี

(ตระกูล โทธรรม)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี

กลุ่มงานกฎหมายระเบียบและเรื่องร้องทุกข์

โทร.๐-๗๓๓๔-๙๕๑๙

โทรสาร ๐-๗๓๓๓-๖๕๘๑

ด่วน 9.57

สถจ. ปัตตานี
รับที่ 7782
วันที่ 17 พ.ย. 2563
เวลา 10.30 น.

ส่งมอบ
กง.บถ.
กง.สส.
กง.กม.
กง.กง.

ด่วนมาก

ที่ มท ๐๘๐๔.๕/ว ๓๕๕๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต
กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ข้อหารือการจัดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารตามมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๘๑/๒๕๖๓ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมาย เรื่อง ข้อหารือการจัดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารตามมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่กำหนดให้กรมการขนส่งทางบกโดยอนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางจัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครและในเขตท้องที่จังหวัดอื่น ซึ่งปัจจุบันสถานีขนส่งผู้โดยสารที่กรมการขนส่งทางบกจัดให้มีขึ้นแล้ว จะต้องถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีปัญหาข้อกฎหมายว่า กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะดำเนินการก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารโดยใช้งบประมาณของตนเอง โดยขอให้กรมการขนส่งทางบกพิจารณาความเหมาะสมของการจัดให้มีสถานีขนส่งดังกล่าว และนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางอนุมัติกำหนดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสาร เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารบนที่ดินของท้องถิ่นเอง และเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จจึงออกประกาศเป็นสถานีขนส่งผู้โดยสารโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตนเองต่อไป จะถือเป็นการจัดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารตามมาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้แจ้งผลการพิจารณาข้อหารือของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๑๘๑/๒๕๖๓ โดยสรุป ดังนี้

๑. กรมการขนส่งทางบกจะพิจารณากำหนดให้สถานีขนส่งผู้โดยสารที่สร้างขึ้นโดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานีขนส่งประเภทจัดให้มีตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้หรือไม่ และกรณีที่ไม่เป็นสถานีขนส่งประเภทจัดให้มี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เห็นว่า ตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้กรมการขนส่งทางบกโดยอนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางจัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครและในเขตท้องที่จังหวัดอื่น โดยจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้รัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ กรณีนี้ย่อมมีความหมายว่า กรมการขนส่งทางบกไม่จำเป็นต้องดำเนินการเองเท่านั้น แต่มีความหมายถึงการดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้มีสถานีขนส่งขึ้น รวมถึงจะมอบหมายให้รัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ เมื่อคณะกรรมการการกระจาย

/อำนาจให้ ...

อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้กรมการขนส่งทางบกต้องถ่ายโอนภารกิจด้านการบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) กรมการขนส่งทางบกจึงต้องมอบหมายการดำเนินการเพื่อจัดให้มีสถานีขนส่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อประกอบกับข้อเท็จจริงปรากฏว่าในการก่อสร้างสถานีขนส่งของเทศบาลเมืองเบตง จังหวัดยะลา นั้น มีการหารือและประสานงานกับกรมการขนส่งทางบกมาโดยตลอด และกรมการขนส่งทางบกได้เห็นชอบกับแผนผังการก่อสร้างสถานีขนส่งดังกล่าวด้วยแล้ว โดยพฤตินัยจึงถือได้ว่ากรมการขนส่งทางบกได้ดำเนินการจัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นแล้ว ส่วนการดำเนินการขออนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางหรือดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ย่อมเป็นหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกที่จะต้องดำเนินการต่อไป เมื่อได้พิจารณาประเด็นการจัดให้มีสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นการขออนุญาตจัดตั้งสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม อีกต่อไป

๒. ภารกิจด้านการดำเนินการสถานีขนส่งผู้โดยสาร ซึ่งเป็นภารกิจที่จะต้องถ่ายโอนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กรมการขนส่งทางบกยังมีหน้าที่จัดให้มีสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เห็นว่า แม้จะมีการกำหนดให้กรมการขนส่งทางบกต้องถ่ายโอนภารกิจด้านการบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ภารกิจของกรมการขนส่งทางบกในการจัดให้มีสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง ก็ยังคงมีอยู่ แต่การดำเนินการของกรมการขนส่งทางบกต้องสอดคล้องกับการกระจายอำนาจดังกล่าว ดังนั้น วิธีการที่กรมการขนส่งทางบกจะจัดให้มีสถานีขนส่งจึงเหลือเพียงวิธีการมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องมีสถานีขนส่งในท้องถิ่นใดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการได้ภายในเวลาอันสมควร กรมการขนส่งทางบกก็ยังคงมีหน้าที่ต้องจัดให้มีสถานีขนส่งในท้องถิ่นนั้นเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ประชาชนตามหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยูร รัตนเสนีย์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๑
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖
ผู้ประสานงาน นายธณาวุธ เหล่าเจริญพาณิชย์
โทร ๐๙๒ ๒๗๘ ๙๗๘๒

เรื่องเสร็จที่ ๑๑๕๗/๒๕๖๓

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การจัดให้มีหรือจัดตั้งสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

กรมการขนส่งทางบกมีหนังสือ ที่ คค ๐๕๐๙/๕๐๕๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า โดยที่มาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดให้กรมการขนส่งทางบกโดยอนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางจัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครและในเขตท้องที่จังหวัดอื่น ซึ่งปัจจุบันสถานีขนส่งผู้โดยสารที่กรมการขนส่งทางบกจัดให้มีขึ้นแล้ว จะต้องถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการตามมาตรา ๓๑ และมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีปัญหาข้อกฎหมายว่า กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะดำเนินการก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารโดยใช้งบประมาณของตนเอง โดยขอให้กรมการขนส่งทางบกพิจารณาตามเหมาะสมของการจัดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารดังกล่าว และให้เสนอคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางอนุมัติกำหนดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสาร เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารบนที่ดินของท้องถิ่นเอง และเมื่อก่อสร้างแล้วเสร็จจึงออกประกาศเป็นสถานีขนส่งผู้โดยสารโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตนเองต่อไป จะถือเป็นการจัดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสารตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ หรือไม่ อันนั้น เพื่อให้การปฏิบัติราชการในการจัดให้มีหรือจัดตั้งสถานีขนส่งผู้โดยสารเป็นไปโดยถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย กรมการขนส่งทางบกจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาใน ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. กรมการขนส่งทางบกจะพิจารณากำหนดให้สถานีขนส่งผู้โดยสารที่สร้างขึ้นโดยใช้งบประมาณของตนเองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานีขนส่งประเภทจัดให้มีตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ ได้หรือไม่ และกรณีที่ไม่เป็นสถานีขนส่งประเภทจัดให้มี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจอนุญาตจัดตั้งสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ หรือไม่

๒. ภารกิจด้านการจัดให้มีสถานีขนส่งผู้โดยสาร ซึ่งเป็นภารกิจที่จะต้องถ่ายโอนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กรมการขนส่งทางบกยังมีหน้าที่จัดให้มีสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) พิจารณาข้อหารือของกรมการขนส่งทางบก โดยมีผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการขนส่งทางบก) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจง และปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า เรื่องหารือนี้ สืบเนื่องมาจากเทศบาลตำบลเขาแดง จังหวัดยะลา ได้ดำเนินการก่อสร้างสถานีขนส่ง

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๙/๒๐๙ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ผู้โดยสารขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวของการขนส่งผู้โดยสารที่จะมีเพิ่มมากขึ้นภายหลังการเปิดใช้สนามบินแห่งใหม่ โดยการก่อสร้างสถานีขนส่งนั้นได้ใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากกระทรวงมหาดไทยและงบประมาณของเทศบาลเมืองเชตงเอง และได้ดำเนินการก่อสร้างไปแล้วกว่าร้อยละเก้าสิบ อีกทั้งในระหว่างการก่อสร้างนั้นได้มีการหารือและประสานงานระหว่างเทศบาลเมืองเชตงกับกรมการขนส่งทางบกมาโดยตลอด ต่อมาเทศบาลเมืองเชตงได้ขอให้กรมการขนส่งทางบกพิจารณากำหนดให้สถานีขนส่งที่กำลังจะก่อสร้างแล้วเสร็จเป็นสถานีขนส่งผู้โดยสารประเภทจัดให้มี แต่กรมการขนส่งทางบกมีข้อสงสัยว่า สถานีขนส่งผู้โดยสารที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างขึ้นโดยใช้งบประมาณของตนเองนั้น กรมการขนส่งทางบกจะพิจารณากำหนดให้เป็นสถานีขนส่งประเภทจัดให้มีตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ ได้หรือไม่ หากกรณีดังกล่าวไม่ใช่การจัดให้มีสถานีขนส่งของกรมการขนส่งทางบก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องขอรับอนุญาตจัดตั้งสถานีขนส่งต่อนายทะเบียนกลางโดยอนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง ตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมการขนส่งทางบก ประกอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า ตามมาตรา ๑๑๕[๑] วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ กำหนดให้กรมการขนส่งทางบกโดยอนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางจัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครและในเขตท้องที่จังหวัดอื่น โดยจะดำเนินการเองหรือจะมอบหมายให้รัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ กรณีนี้ย่อมมีความหมายว่ากรมการขนส่งทางบกไม่จำเป็นต้องดำเนินการเองเท่านั้น แต่มีความหมายถึงการดำเนินการด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อให้มีสถานีขนส่งขึ้น รวมถึงจะมอบหมายให้รัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ เมื่อคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดให้กรมการขนส่งทางบกต้องถ่ายโอนภารกิจด้านการบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)[๒] กรมการขนส่งทางบกจึงต้องมอบหมายอำนาจดำเนินการเพื่อจัดให้มีสถานีขนส่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อประกอบกับข้อเท็จจริงปรากฏว่าในการก่อสร้างสถานีขนส่ง

---

[๑] มาตรา ๑๑๕ ให้กรมการขนส่งทางบกโดยอนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางจัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครและในเขตท้องที่จังหวัดอื่น โดยจะดำเนินการเองหรือจะมอบหมายให้รัฐวิสาหกิจหรือองค์การของรัฐเป็นผู้ดำเนินการก็ได้

ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดค่าบริการในการดำเนินการของสถานีขนส่งไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางกำหนด

บุคคลอื่นใดประสงค์จะจัดตั้งและดำเนินการสถานีขนส่งต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนกลางโดยอนุมัติของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางก่อน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดให้มีหรือจัดตั้งสถานีขนส่งขึ้นที่ใด เมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

[๒] คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๑ เห็นชอบร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) โดยให้ดำเนินการต่อรัฐสภาพิจารณาแล้วและได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

ของเทศบาลเมืองแม่สอดนี้ มีการหารือและประสานงานกับกรมการขนส่งทางบกโดยตลอด และกรมการขนส่งทางบกได้เห็นชอบกับแผนผังการก่อสร้างสถานีขนส่งดังกล่าวด้วยแล้ว โดยหลักนี้จึงถือได้ว่ากรมการขนส่งทางบกได้ดำเนินการจัดให้มีสถานีขนส่งขึ้นแล้ว ส่วนการดำเนินการขออนุมัติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางหรือดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ย่อมเป็นหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกที่จะต้องไปดำเนินการต่อไป เมื่อได้พิจารณาประเด็นการจัดให้มีสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นการขออนุญาตจัดตั้งสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคสาม อีกต่อไป

ประเด็นที่สอง เห็นว่า แม้จะได้มีการกำหนดให้กรมการขนส่งทางบกต้องถ่ายโอนภารกิจด้านการบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ภารกิจของกรมการขนส่งทางบกในการจัดให้มีสถานีขนส่งตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง ก็ยังคงมีอยู่ แต่การดำเนินการของกรมการขนส่งทางบกต้องสอดคล้องกับมาตรการกระจายอำนาจดังกล่าว ดังนั้น วิธีการที่กรมการขนส่งทางบกจะจัดให้มีสถานีขนส่งจึงเหลือเพียงวิธีการมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องมีสถานีขนส่งในท้องถิ่นใดและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการได้ภายในเวลาอันสมควร กรมการขนส่งทางบกก็ยังคงมีหน้าที่ต้องจัดให้มีสถานีขนส่งในท้องถิ่นนั้นเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ประชาชนตามหน้าที่ของกรมการขนส่งทางบกตามมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง ต่อไป

ในการนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีข้อสังเกตเกี่ยวกับประเด็นการจัดให้มีหรือจัดตั้งสถานีขนส่งขึ้นตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ว่า การดำเนินการบางเรื่องมีการกำหนดขั้นตอนโดยไม่จำเป็นซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรที่จะได้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยไม่ชักช้า และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันและอนาคตโดยเร็วต่อไป

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๖๓